

LES ESCOLES DE MÚSICA EN LES RESTRICCIONS DE SALUT PÚBLICA CONTRA LA COVID-19

LES ESCOLES DE MÚSICA SÓN CENTRES EDUCATIUS

D'acord amb la Llei d'Educació de Catalunya (12/2009), els ensenyaments artístics es fonamenten en dues ofertes: una de reglada (que, en el cas de la dansa i la música inclou els ensenyaments professionals i els ensenyaments superiors) i una de no reglada (que es realitza en les escoles de música i dansa).

Les escoles de música i dansa compten amb una **oferta educativa per a persones de totes les edats que desitgen assolir un nivell adequat per practicar la dansa o la música**, no necessàriament amb aspiracions professionals. Això no obstant, tal com recull el Decret 179/1993, pel qual es regulen les escoles de música i dansa, també permet desenvolupar les potencialitats de l'alumnat en qui es desperti un interès professional i preparar-lo per a l'accés a altres nivells de formació.

És important destacar que la condició d'ensenyaments no reglats significa tan sols que no hi ha un currículum establert per una normativa superior a la del centre per a l'obtenció d'un títol. A banda d'això, els ensenyaments no reglats i els centres **on s'imparteixen estan sotmesos a regulació** en relació amb els processos de creació i autorització de les escoles (i eventual cessament de l'activitat), les característiques de les seves instal·lacions, l'oferta mínima de programes, la simultaneïtat amb l'educació secundària i la titulació del professorat. A més d'això, l'esmentat Decret 179/1993 també estableix l'obligatorietat de presentar al Departament d'Educació una **memòria anual d'activitats** en referència al projecte i als programes impartits i les dades pertinents per a l'**avaluació del grau d'assoliment**, així com la inclusió d'aquests centres en l'àmbit d'actuació de la **Inspecció Educativa**.

No hi ha cap dubte que les escoles de música i dansa autoritzades i, per tant, sotmeses a aquesta regulació són centres educatius, part del sistema educatiu de Catalunya. Això fa que, actualment, aquests són **els únics centres educatius a Catalunya que no poden fer la seva activitat presencial**.

LES ESCOLES DE MÚSICA A LES RESOLUCIONS DE SALUT

Les diverses resolucions i comunicacions de mesures de salut pública que s'han succeït al llarg del 2020 per part de les autoritats sanitàries i també del Departament d'Educació **han oblidat o confós les escoles de música i dansa** a l'hora de concretar aquestes mesures. Sense afany d'analitzar aquí totes i cada una de les resolucions publicades, alguns exemples poden resultar il·lustratius.

La Resolució SLT/2700/2020, de 29 d'octubre, suspenia *les activitats extraescolars que es realitzen fora de l'horari lectiu habitual dins o fora del centre educatiu amb un propòsit*

educatiu o formatiu. Aclaria també que no es consideraven activitats extraescolars els ensenyaments de règim especial reglats, que havien d'aplicar mesures per reduir l'assistència d'alumnes. Els ensenyaments de règim especial no reglats no apareixien a la resolució i el Departament d'Educació indicava a les escoles de música i dansa que havien de ser considerades *extraescolars* i suspendre l'activitat. En paral·lel, les infografies i documents de preguntes freqüents d'organismes com el PROCICAT o Protecció Civil, afirmaven (i afirmen encara) que tots els ensenyaments de règim especial romanien oberts i presencials.

Malgrat que es va comunicar immediatament al Departament d'Educació la disfuncionalitat que suposava aquest error i la seva interpretació, la Resolució SLT/2875/2020, de 12 de novembre, prorrogava les mesures anteriors sense modificar-ho.

Més endavant, la Resolució SLT/2983/2020, de 21 de novembre, corregia l'error de no incloure aquests ensenyaments en les resolucions anteriors i determinava les mesures a aplicar a les escoles de música i dansa per tal de reduir el risc de contagi (limitant els grups a sis alumnes). Aquesta decisió es prorrogava amb la Resolució SLT/3354/2020, de 19 de desembre.

L'embolic va anar a més amb la Resolució SLT/1/2021, de 4 de gener, que va copiar literalment el redactat de la primera resolució esmentada i, per tant, retornant a un error que ja havia estat corregit. El fet, però, que els ensenyaments de règim especial no reglats apareguessin en una resolució anterior i, posteriorment, desapareguessin, hauria de ser entesa com la pròrroga de les mesures anteriors, i no pas una modificació. Així ho van fer saber l'Associació Catalana d'Escoles de Música i els serveis jurídics de diversos municipis. Pocs dies després, quan algunes escoles havien reprès la seva activitat presencial després de les vacances, el Departament feia públic un aclariment jurídic on establí que calia suspendre'n l'activitat. Tot i això, malgrat ser coneixedors de l'error comès, la Resolució SLT/133/2021, de 22 de gener, el prorrogava sense esmenes.

CONSEQÜÈNCIES EN LES ESCOLES DE MÚSICA I L'ALUMNAT

És comprensible que l'atenció pública i mediàtica se centri en les etapes obligatòries a l'hora d'explicar les mesures, però no és acceptable que la concreció de les mesures no sigui clara a l'hora de referir-se a totes les parts que formen el sistema educatiu. Aquesta manca de claredat i la reiteració en errors coneguts i reconeguts, ha portat a conseqüències en diversos àmbits:

- La difusió de **documents divulgatius erronis i contradictoris** entre ells ha traslladat la confusió als mitjans de comunicació i a l'alumnat i les seves famílies. Poden llegir, al mateix temps, en webs diferents del mateix govern, que la seva escola de música ha de tancar i que pot obrir.
- Ha implicat dedicar temps a haver d'**interpretar les resolucions** del Departament de Salut, incloent-hi el treball dels serveis jurídics municipals i la participació de la Inspecció Educativa en una tasca que no els pertoca.

- La mateixa **manca de previsió** ha aguditzat l'impacte negatiu que les mesures han tingut als centres i han dificultat l'organització de les mesures. L'organització en grups de sis alumnes, per exemple, va ser comunicada un dissabte per començar a ser aplicada el dilluns següent.
- La manca de coneixement sobre les escoles de música i dansa que es reflecteix en les successives resolucions també ha tingut **conseqüències en l'organització** d'aquests centres. Una part important dels centres ofereixen tant ensenyaments reglats com no reglats, sovint amb grups que inclouen alumnes d'un i altre tipus de programa i amb classes consecutives del professorat que ha de canviar de "mesures" a cada franja horària, la qual cosa ha creat situacions del tot incoherents. Tampoc cal oblidar que les escoles de música i dansa tenen oferta formativa per a totes les edats (des del naixement a la tercera edat), i la denominació d'*activitat extraescolar* no té sentit per a bona part de l'alumnat que no està en etapes d'educació obligatòria.

A més d'això, cal tenir en compte l'**impacte educatiu** que té aquesta interrupció tan prolongada de l'activitat presencial en l'alumnat.

D'entrada, és important no oblidar que l'activitat que articula els programes de les escoles de música, tocar o cantar en grup, és necessàriament presencial. **És impossible fer aquesta activitat de manera telemàtica.** Per tant, totes les propostes telemàtiques que es puguin fer durant aquest període tenen l'objectiu de minimitzar l'impacte de l'aturada, però no poden en cap cas seguir l'activitat d'aquests programes.

En l'aplicació de les mesures de salut pública en el règim general i la universitat, s'ha prioritzat la presencialitat a les etapes de menys edat, entenent que l'**autonomia de l'alumnat** més gran permet traslladar una part més gran a un entorn telemàtic. Així, l'educació infantil i primària ha estat sempre presencial, l'educació secundària ha aplicat un sistema híbrid i la universitat ha reduït al mínim la presencialitat. En canvi, en els ensenyaments musicals només els ensenyaments professionals (que tenen alumnat de 12 anys o més) han mantingut la presencialitat, mentre les escoles de música traslladaven tots els programes a un entorn virtual i l'educació superior podia mantenir les activitats de pràctica musical en grup de manera presencial.

A més, hi ha situacions específiques entre el nostre alumnat que tenen un impacte encara més accentuat. D'una banda, hi ha alumnat amb una reducció de la càrrega lectiva d'ESO o batxillerat per la **simultaneïtat amb estudis no reglats de música** que, actualment, no estan podent fer de manera presencial. D'altra banda, l'alumnat que ha de realitzar aquest curs les **proves d'accés** als ensenyaments professionals o superiors no està podent preparar les proves, que són eminentment pràctiques i presencials.

Finalment, les escoles de música comparteixen amb tota la resta de centres escolars la funció de **reduir les desigualtats i garantir el dret a l'educació**. L'esclatxa educativa per a l'alumnat amb necessitats especials, risc d'exclusió socials, situacions familiars adverses, etc. s'accentua en un entorn no presencial.

El cost educatiu que aquesta situació tindrà sobre les trajectòries educatives de l'alumnat serà irrecuperable.

REFLEXIONS FINALS

Expressem la nostra **preocupació pel desconeixement del propi sistema educatiu que mostra el Govern** en les resolucions que ha publicat. A més, cada un dels errors o imprecisions que han tingut lloc han estat comunicats al Departament d'Educació. Malgrat l'atenció rebuda i les converses constants, els arguments que s'exposen en aquest document han estat contínuament desatesos. També s'ha traslladat aquesta situació a tots els grups parlamentaris i fins i tot el **Parlament de Catalunya** va aprovar que *els ensenyaments de règim especial no reglats autoritzats de música i dansa, com a ensenyaments del sistema educatiu català, poden continuar acomplint llur tasca formativa (Moció 221/XII, del 3 de desembre).*

Consultada la Unió Espanyola d'Escoles de Música i Dansa (UEMyD), sabem que la situació de Catalunya és absolutament anòmala i la resta d'associacions (Comunitat Valenciana, Madrid, Castella - La Manxa, Aragó, País Basc i Navarra) no tenen una situació diferenciada entre ensenyaments artístics reglats i no reglats i actualment poden fer activitat presencial. També és el cas d'Europa, amb exemples com Suïssa, Bèlgica, Luxemburg i Itàlia.

Ens fem el càrrec de la situació sanitària i **assumim que són necessàries restriccions a l'activitat de tots els sectors** (inclòs el tancament dels nostres centres, en els casos més greus), però no podem acceptar que la concreció d'aquestes mesures **menytingui els nostres centres** i el seu paper dins el sistema educatiu, oblidem que **l'educació musical necessita presencialitat** i que ens situï en **la desinformació i el dubte jurídic constant**.

Reclamem **que les properes mesures corregeixin definitivament els errors comesos** i que les explicacions donades pel Departament d'Educació en les converses amb l'ACEM es reflecteixin definitivament en la publicació de noves resolucions, com ja va fer-se el mes de novembre. Cal **que s'incloguin les escoles de música i dansa** a les noves resolucions i que les properes mesures **no diferenciïn els ensenyaments artístics reglats i no reglats**.

Barcelona, 1 de febrer de 2021

Junta Directiva de l'Associació Catalana d'Escoles de Música (ACEM)